

euskaltzaleen topagunea

BATERA JAUZI

Elkarrizketa Talde Eragilearen ALDAKETA TEORIAren bigarren bertsioa

Barnezabal, 2023ko martxoak 18-19

Batera
Jauzi |||

Aurkibidea

1.- SARRERA	3
1.1.- Euskaltzaleen Topagunea	3
1.2.- Aldaketa Teoria: eraldaketa sozialerako metodologia	3
2.- ALDAKETA TEORIAREN EGITURA	4
3.- NAHI DEN ALDAKETA	4
4.- EKOSISTEMAREN ANALISIA	5
5.- ALDAKETARAKO BALDINTZAK	6
5.1.- Baldintza-multzo bat	6
5.2.- Baldintzen arteko loturak eta eraginak	10
6.- ERAGILEEN EKARPENAK	14
6.1.- Ekarpinak	14
6.2.- Euskaigintzaren jarrerei buruzko analisi bizkor bat	19
6.- HURRENGO PAUSOAK	20

1.- SARRERA

1.1.- Euskaltzaileen Topagunea

Euskaltzaileen Topagunea ia ehun euskara elkarte eta euskaltzaile taldek osatzen dugun mugimendu zabala da. Gure helburua **euskararen erabilera sustatzea** da eta horretarako euskaltzaile jendea ahaldundu, saretu eta antolatze lan egiten dugu eta elkarrekin askotariko erabilera programak antolatzen ditugu.

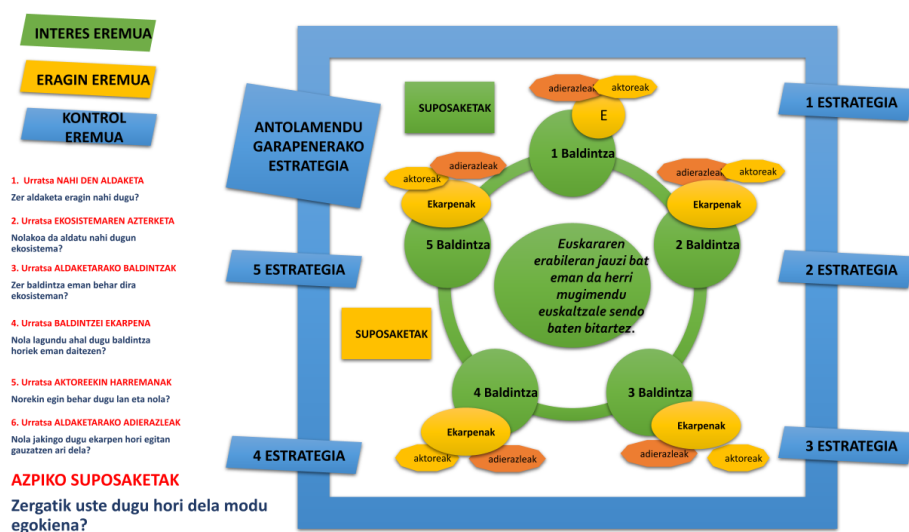
Topagunearen ametsa da, **euskara erabiltzea ohikoa eta eroso izatea Euskal Herrian**. Informazio gehiagorako www.topagunea.eus gunera jo dezakezu.

Jarraian aurkezten dizugun prozesu honen baitan **euskararen erabileran jauzi bat eman ahal izateko Aldaketa Teoria diseinatzea** dugu helburu. Lan hori, horretarako propio sortu dugun talde anitz baten baitan garatzen ari da eta gure konpromisoa da, lan honen emaitza gure oinarri sozialari aurkeztea. Are, **datorren hamarkadarako Topagunearen estrategia erabakitze**ko 2023ko azaroan egingo dugun Kongresuan, Aldaketa Teoria hau izango da gure etorkizunerako estrategia erabakitze landuko dugun eduki nagusia.

1.2.- Aldaketa Teoria: eraldaketa sozialerako metodologia

Euskararen erabileran jauzi bat emateko eraldaketa eman dadin, Aldaketa Teoria diseinatzea izango da prozesu honen helburua. Horretarako, Elkarritzeta Talde Eragile anitz bat osatu dugu eta talde honen egitekoa izango da Aldaketa Teoria hori diseinatzea. Aldaketa Teoriak kode bateratu batzuk eraikitzen laguntzen digu, amankomuneko hizkuntz bat.

Aldaketa Teoriak zer esango digu? Dugun helburua lortzeko zer **baldintza** eman behar diren gizartean eta baldintza horiek gertatu daitezten gizarteko aktore bakoitzaren zeregina edo **ekarpena** zein izan litekeen zehaztea. Horixe definitzera goaz elkarrekin.

2.- ALDAKETA TEORIAREN EGITURA

ETek prozesuan zehar garatuko duen Aldaketa Teoriaren **oinarrizko egitura** honako hau da:

- 1.- Sarrera
- 2.- Nahi den aldaketa
- 3.- Ekosistemaren analisia
- 4.- Aldaketarako baldintzak eta suposizioak
- 5.- Baldintzak bultzatzeko behar diren ekarpenak eta harremanak
- 6.- Aldaketarako adierazleak
- 7.- Errelatoak

Egitura hori aldatu egin daiteke ETEk sortutako ikaskuntzak aurrera egin ahala. Aldaketaren Teoriaren bigarren bertsio honek oinarritzko elementu hauek hartzen ditu bere baitan: nahi den aldaketa, ekosistemaren analisia, aldaketarako baldintzak (eta azpi suposizioak), ekarpenak, eragileak (lehen begirada bat).

3.- NAHI DEN ALDAKETA

Zer aldaketa eragin nahi dugu?

Arestian aipatu bezala, hauxe da hamar urte barru gauzatuta ikusi nahiko genukeen aldaketaren lehen bertsioa:

“Euskararen erabileran jauzi bat eman da herri mugimendu euskaltzale sendo baten bitartez.”

Kontraste taldeetan jasotako ekarpenen arabera, bigarren bertsioa hau izan daiteke:

“Euskararen erabileran jauzi bat eman dugu mugimendu euskaltzale anitz eta sendo baten bitartez.”

Azken formulazio honetan ere, hausnarketa sakonago bat eskatzen duten zenbait elementu agertzen dira:

1. *Erabilera*: Nola ulertzen dugu “euskararen erabilera” gaur egun? Zer adierazle behar dugu jauzi hau gertatu dela neurtzeko (%10, %40, etab.)?
2. *Jauzia*: Nola ulertzen dugu jauzi bat egitea? ETEren ikuspegia da prozesu progresibo bat bezala ulertzea. Topagunearen bisioarekin lotu daiteke *jauzi* hitza, horrek eskaini dezake markoa: *Euskara erabiltzea ohikoa eta eroso izan dadin Euskal Herrian*.
3. *Euskalduna izatea*: zer da euskalduna izatea gaur egun? Nola lotzen da euskararen erabilerarekin?

4. *"Gutasuna"*: Taldeak ulertzen du "gutasuna" kontzeptuak inklusiboa, anitza eta unibertetsala izan behar duela. Zeintzuk gara "gu"? Harreman baztertzailerak gairatzen dituen gutasun baten alde egiten dugu.
5. *Denbora*: 10 urteko epea irudikatzen dugu.
6. *Mugimendu euskaltzale sendoa*: Nor da mugimendu honen parte (Topagunea ez da eragile bakarra)? zein sektorek osatzen du (sozialak, lanekoak, kulturalak, etab.)? mugimendu euskaltzalearen barruan sartuko genituzke euskaldunak ez direnak? zer nahi du esatea sendoa dela?

Taldeak ondorioztatu duenez, une honetan ez dagokio nahi den aldaketaren formulazioak sortzen dituen galdera guztiei erantzutea. Izan ere, proposamen hau beste eragile batzuekin sozializatu eta artikulatzen den heinean joango dira definitzen eta gehiago zehazten. Taldearen arabera, gakoa da malguak izatea nahi den aldaketaren formulazioa osatzen duten terminoen erabileran, ETEren proposamena partekatzen duen aktorearen arabera narratiba egokitzeko. Ulertzen da aktoreen aniztasuna kudeatzen eta ekarpenetan inplikatzeko lagunduko duen modu bat izan daitekeela.

"Nahi den aldaketaren formulazioa xehehago deskribatzekotan, asmatu behar dugu, gizarte eragile ezberdinentzat ahalik eta inklusiboena eta osagarria izan dadin."

4.- EKOSISTEMAREN ANALISIA

Zerri ipini behar diogu arreta ekosistema honetan?

Mugitzen garen ekosistema kontuan hartuta, aldaketarako baldintzak definitzerako orduan honako gakoetan jarri behar dugu arreta:

- **Bideak, prozesuak, zentraltasuna** hartu behar du. Etorkizunera begira egin behar dugun hausnarketa eta proposamena da hau.
- **Egituren analisia**. Ikuspegi sistemikoa mantendu behar da.
- **Harremanak eta zaintza**. Aurrez-aurreko harremanak sustatu, zaintzari bere garrantzia eman jauziaren prozesua bermatzeko, euskararekiko ditugun zauriak sendatu... bizipoza eta malgutasuna beharrezkoak dira.
- **Adostasun sozial, politiko eta instituzional** bat egitea beharrezkoa da.
- **Herri mugimendu anitzen arteko aliantzak** sustatu behar dira elkarlanean. Herri mugimendu anitz batean eta egungo egoeran, euskalduna edo euskaltzalea izateari agian beste definizioa bat bilatu behar zaio. Agente berriekin sartzeko premian gaude (diaspora, etorkinak, erdaldunak, etab.).
- Hizkuntza zapalkuntza beste zapalkuntza batzuekin batera jartzea ezinbestekoa da **ekintza amankomunak osatzeko**.
- **Belaunaldien arteko transmisioa** ezinbestekoa da.
- **Euskara modako zerbait** izatearen garrantzia, erabilera sustatu eta erakargarritasuna handitzeko.
- **Mundu birtualen eragina**. Birtualitate hau komunitatearen alde erabiltzen asmatu behar dugu.

5.- ALDAKETARAKO BALDINTZAK

Zer baldintza eman behar dira ekosisteman?

5.1.- Baldintza-multzo bat

Bigarren bertsio honetan, ETEk lautan sintetizatu ditu nahi den aldaketa lortzeko beharrezkoak diren baldintzak. Horretarako, lehentasunen azterketa bat egin da, hiru irizpide nagusitan oinarritua:

1. *Zeharkakotasuna*. Nahi den aldaketan eragina duten sektore eta agendak (lan-mundua, bizikidetza, erakundetasuna, eskubideak, etab.) bizi dituzten baldintzak.
2. *Lehentasuna*. Datozen urteetan indartuz (3-5 urte), beste baldintza batzuk aurreratzeko edo sendotzeko aukera emango duten baldintzak, besteek denbora gehiago behar baitute.
3. *Eragina*. Gainerako baldintzetan eragin positiboa duten baldintzak

Laburbilduz, hauek dira ETEk identifikatu eta hausnartu dituen **lau baldintza nagusiak**:

Baldintza nagusiak 2.0 (10 urte)

Baldintza izarrak (40 urte)

Euskararen ofizialtasuna bermatua Euskal Herri osoan

Euskararen ezagutzaren unibertsalizaziorantz

ONARRIZKO SUPOSIZIOA

Euskara hizkuntza ofiziala ez den heinean askoz zailagoa da bere erabilera laguntzen dituzten politika publikoak bermatzea eta hiztunen berezko hizkuntza eskubideak etengabe urratzen dira, lege babesik ezean. Ofizialtasunak aukera hori emango luke eta baita ere zentzu bat eman mugimendu euskaltzalearen elkarlanari. Euskal Herriko zazpi lurraldeetan euskara ofiziala izango balitz askoz errazagoa izango litzateke euskaldun nortasun berritu bat eraikitzea eta partekatzea, baita ere bere ezagutza zabaltzea lau haizetara. Gaur egun, ofizialtasuna ezinezkoa da, eta era berean ezinbestekoa, Euskal Herri osoan.

Baldintza. Akordio sozio-politiko berri bat: erantzukizun sozial, instituzional eta politiko berrituekin, garai berri baterako (lege eta araudia eguneratu eta zeharkako hizkuntza politikak inplementatu)

Bai epe ertaineko baldintzek (lau nagusiak) bai epe luzekoek ere (ofizialtasuna eta ezagutza unibertsala), gizarteko eragile nagusiak (herritarrak, euskalgintza, sistema politikoa, erakunde publikoak, etab.) barne hartuko dituen gizarte-akordio berri bat behar dute. Honetarako guztirako ikuspegi progresibo batekin lan egitea ezinbestekoa da.

OINARRIZKO SUPOSIZIOA

Erakunde publikoek adostasun eta barne-artikulazio bat lortzen duten heinean errazagoa izango da euskararen erabilera zeharkakotasunez zabaltzea hainbat sektore eta gizarte xedetan. Gizartearen eta erakundearen arteko adostasun bat lortzen bada euskararen erabileraren inguruan, errazagoa izango da euskararen biziberritze prozesurako akordio sozio-politiko berriak lortzea eta besteak beste, lurralde osoan ofizialtasuna lortzea eta narratiba berri bat txertatzea gizartearen baitan.

Euskara hizkuntza ofiziala ez den heinean askoz zailagoa da bere erabilera laguntzen duten politika publikoak bermatzea. Ofizialtasunak aukera hori emango luke eta zentzua emango liokemugimendu euskaltzalearekiko elkarlanari. koEuskara Euskal Herri osoan ofiziala izango balitz askoz errazagoa izango litzateke euskal hiztunek eta hiztun elkarteak nortasun berritu bat eraikitzea eta partekatzea, bizikidetzaren osasuntsuago baten alde.

Gaur egun, euskararen erabilera sustatzea, etengabe eta inoizko abiada bizienean aldatzen ari den testuinguru konplexuagoan lantzea dagokigu; eta eragin bide berrietarako akordio sozio-politiko berritu zabal bat funtsezkoa izango da. Testuinguruaren konplexutasunean, besteak beste, honako faktoreek eragiten dute: indibidualismoaren eraginak, bizikidetzaren sendotzeko beharrak, migrazioaren fenomenoak, herritarrek erakunde publikoekiko duten desafekzioak, genero (des)orekak, digitalizazioaren eta inteligentzia artifiziaren eragin globalak, hizkuntzaren transmisiorako erronka berriak, gazteen partehartzeak, motibazio politikoko indarkeriak eragindako zauriak, etab.

Adostasun hau lortzeko eragile guztion erantzukizuna behar da, are eta gehiago erakunde publikoena eta sistema politikoarena. Nazioarteko eta bertoko arauak, akordioak, legeak, politikak, etab. kontuan izango dira horretarako. Horrez gain, gobernantza eta lidergo partekatatu zintzo bat eskatuko du, erakunde publikoekin egun dauden elkarlanerako zailtasunak eta jendartearen desafekzioa gainditzeko. Honetarako guztirako erakundearen babesa eta finantzaketa ezinbestekoa izango da. Adostasun berri hau hizkuntza-politikari zuzenean lotuta dago. Hau da, ezinbestekoa da hizkuntza-politikan isla izatea.

Baldintza. Hizkuntzen minak sendatutako harreman eta sare sendoak eragile eta mugimendu askotarikoekin.

OINARRIZKO SUPOSIZIOA

Euskararen eta erdaren minen inguruan hitz egiteko espazioak sortu eta anitzen arteko harremanak sustatuko bagenu, euskara irabazle aterako litzateke, jende gehiago hurbilduko litzateke euskarara, eta askotariko sareak eta aliantzak areagotuko lirateke.

Baldintza honek elkarren artean lotuta daudenak bi osagai ditu. Alde batetik, gure gizartearen dauden hizkuntza-minak sendatzen lagunduko duten dinamikak eta harremanak sortzeko beharra. Beste aldetik, mugimendu eta gizarte-talde ezberdinen arteko sareak areagotu eta indartzeko beharra, euskararen agendaren inguruan ikuspegi komuna partekatzen duen gizarte-masa sendo bat sortu ahal izateko.

Lehenengoari dagokienez, euskal hiztunen eta erdal hiztunen kolektiboen artean hainbat hizkuntza-min daude eta beraien artean harremantzeko moduei eragiten diete; hiztun

horien errealtate soziolinguistikoaren baitan, jatorrien baitan, klase sozialaren baitan edota ideologiaren baitan. Hau da, hizkuntza-kalteek jatorri historikoa dute eta hizkuntza-komunitate hauen arteko gizarte-harremanetan eragina dute. Min horiek alde guztietan daude eta askotarikoak dira arrazoiak: euskararen erabileraren jazarpen historikoa, ETA eta Espainiako eta Frantziako estatuen arteko gatazka armatua, euskararen instrumentalizazio politikoa eta hizkuntza-politikan eta gizarte-elkarbizitzan duen eragina, euskararen gaineko imajinario negatiboen eraikuntza interesatua, diskriminazio positiboko politiken inguruko hutsune eta gabeziak, komunikabideen eragina, etab.

Aurreko guztiari gehitu behar zaio migrazio berriek ekarritako dozenaka hizkuntzako hiztunekin elkarbizitzak dakarren konplexutasuna. Horietako hiztun batzuk beraien hizkuntza gutxituen inguruko min propioak dakartzate, beste batzuk, hizkuntza horiek alboratu dituzte, bestelako hizkuntza nagusiak hautatuz. Euskal Herrian bizi diren hizkuntza guztiak balioan jarri eta euskararekin harremanean jarrita, bizikidetzat osatzeko zubiak eraiki beha dira. Zauri linguistikoak sendatzeak euskalgintzaren baitako harreman klasikoak biziberritzen lagunduko du, eta eragile berriekin, etorri berriekin edota bestelako gizarte mugimenduekin (bakegintza, feminismoa, ekologismoa, etab.) harreman-bide berri osasuntsuagoak eta aliantza berriak ahalbidetuko ditu.

Bestalde, baldintza horren arabera, mugimendu eta gizarte-taldeen arteko sareak ahuntzea eta indartzea ezinbestekoa da euskararen agendaren inguruan ikuspegi komuna partekatzen duen gizarte-masa sendo bat sortzeko. Sare horiek, ohikoak eta eraikitzeke dauden berriak, euskal mugimendu sozial euskaltzalea eratzeke oinarria dira, euskaldunak zein ez euskaldunak barne hartuko dituen. Euskaldunak ez izan arren, euskararen balio historiko-kulturalaz eta gure hizkuntzak gaur egun euskal gizartearen segmentu handi baterako duen garrantzi identitarioaz jabetzen diren milaka eta milaka herritar daude. Beraz, ohikoak ez diren edota erdararako joera duten aktoreekin aliantzak eta sareak sortzeko prozesuan (adibidez, etorkin berri bat edo lan-munduko aktore bat) beharrezkoa da euskaratik harrera-elementu bat sartzea, zauriak sendatzen eta mitoak edo gaizki-ulertuak deslegitimatzen lagunduko duena, eta euskararekiko imajinario positibo eta eguneratua eraikitzen lagunduko duena.

Baldintza hori lortzeko -bi alderdietan- beharrezkoa da gune seguruak sortzea, gure kalteez hitz egin ahal izateko eta hizkuntza-gatazka eta "gu" eta "besteak" arteko dikotomia gaiztatuaren duten harreman eta aliantza berriak sortu ahal izateko. Lan honek komunikazio-kode bateratuak, imajinario berriak eta esanahi partekatu berriak sortzen lagunduko du, kolektibo eta gizarte-mugimenduen arteko harreman sinbolikoa, amankomuneko den hori, bultzatuz.

Baldintza. Euskalduntze sistema unibertsala, arautua eta komunitarioa (adin tarte guztietarako): kalitatezko pedagogia berrituarekin, doakoa, malgua, auzi soziolinguistikoaren eta euskal kulturaren transmisioa egingo duena.

OINARRIZKO SUPOSIZIOA

Doako euskalduntze-sistema bat edukitzeak, pedagogia berritzaile batekin, unibertsala, biztanleriaren beharren arabera egokitua (oposizioak, oinarritzko erabilera, etorkinak, etab.) lagundu egingo luke euskararen inguruko iritzia aldatzen, bai eta eskolen eta euskaltegien inguruko iritzia aldatzen ere, eta euskararen ezagutza eta erabilera zabaltzeko duten rola. Eta, beraz, euskalduntze-prozesura jende gehiago erakartzen lagunduko luke, eta, horrela, euskararen ezagutza eta erabilera duten herritarrak ugarituko lirateke

Nahi den aldaketa lortzeak eta baldintzen interdependentziak eskatzen du indarrean dagoen euskalduntze-sistema berrikustea, bai alderdi formalean (hezkuntza sistema eta helduen euskalduntzea) bai ez formalean (aisialdia, kirola, mintzapraktikarako sareak etab.). Hau da, euskalduntze prozesuak pertsona baten bizi-ziklo osoa laguntzen du. Hori dela eta, ez da nahikoa hezkuntza-sistema euskalduntzeko erakundeen apustua. Beharrezkoa da osagai sozio-komunitarioa indartzea (euskararen erabilerarako espazio eta sare herritarren artikulazioa, kultura-ospakizunak, aisialdia, gizarte- eta lan-harremanak, etorri berrien harrera-prozesuak, hizkuntza-zaurien lanketa eta gizarte-bizikidetzak, etab.).

Euskararen erabilerara erakarri nahi den biztanleriaren zati handi bat bizi den prekarietate-testuinguruak (gazteak, migratzaileak, langileak, etab.) euskalduntze-prozesua doakoa eta unibertsala izatea eskatzen du, bai adar formalean eta baita ez formalean ere. Horrez gain, pedagogia berri bat ere eskatzen du, kalitatezkoa eta malgua, euskara ikasteko eta erabiltzeko orduan gero eta behar gehiagori erantzuteko (administrazio publikoan ziurtagiri edo lanpostu bat lortzeko nagusiki oinarritzen ez dena). Pedagogia honek elementu digitalak (adimen artifiziala), historikoak, kulturalak, sozio-politikoak, harrerakoak eta euskararen egoera gutxitua ulertzen lagunduko duten beste elementu batzuk izan behar ditu. Horrek guztiak euskara babestu, ikasi eta erabiltzearen baliagarritasuna justifikatuko duen imajinario erakargarri bat eraikitzen lagundu beharko luke.

Baldintza. Identitate eta imajinario euskaldun kolektibo berri bat: anitza, inklusiboa, askotarikoa, ilusionagarria, erakargarria eta onartua, narratiba propioa duena.

OINARRIZKO SUPOSIZIOA

Euskal nortasuna ikuspegi inklusiboago eta unibertsalago batetik eguneratzeak beste identitate batzuk euskarara hurbiltzea ahalbidetuko du, beraien identitateko beste muineko osagaiak galdu edo diskriminatu behar dituztela sentitu gabe.

Narratiba berri bat sortzen badugu euskararen erabileraren onurari buruz, euskara erakargarriagoa bihurtuko da euskaldun eta erdaldun askorentzako

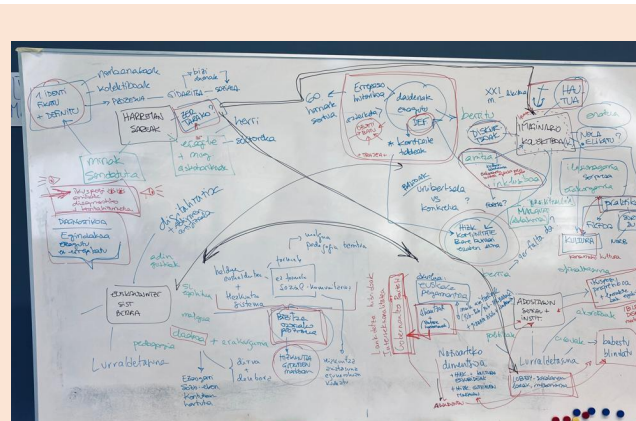
Testuinguru berri honek, eta nahi dugun aldaketa lortzeko beharrezko baldintzek, gaur egun euskaldun izateak zer esan nahi duen birpentsatzea eskatzen digu. Testuinguruberri hau dela eta, euskara bi pertzeptzio nagusirekin lotzen dira gaur egun: identitarioa eta

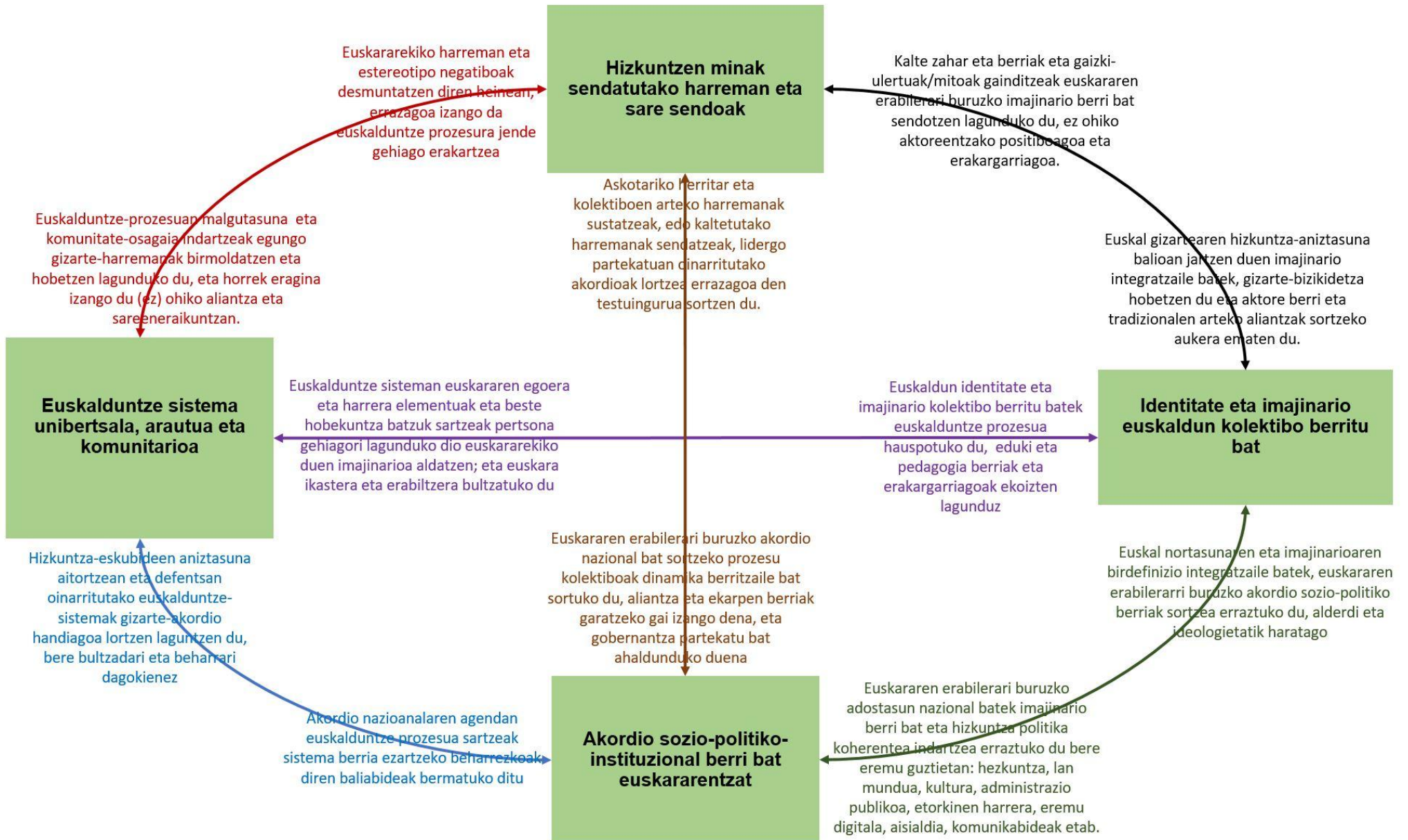
funtzionala. Hau da, euskararen erabilera nortasun sozial baten parte izatearekin lotzen duen gizarte-masa bat dago (euskaldun/euskaltzalea), eta badira beste pertzepzio batzuk euskara bizikidetza sustatzeko eta enplegua lortzeko errazten duen tresna gisa kokatzen dutenak (adibidez, etorri berriak edo euskal herritar erdaldunak). Hau da, euskararekin harremanak izateko modu desberdinak daude, tradizionalak/ identitarioak gainditzen dituztenak eta aitortza eta integrazioa eskatzen dutenak, eta eragin zuzena dutenak gaur egungo euskaltasunean.

Gaur egun euskalduna izatea zer den birdefinitzeak eragin zuzena du imajinario kolektibo integratzaileago eta anitzago baten eraikuntzan; non pertsona eta identitate sozial gehiago eta euskara, erabilera eta erabilgarritasuna hautemateko eta erlazionatzeko beste modu batzuk dauden. Izan ere, euskararekin zerikusia duen gizarte-taldearen arabera iruditeri-mota desberdinak izateko aukerak agertzen dira (adibidez, begirada identitarioa eta funtzionala). Garrantzitsuena da euskararekiko imajinario berri hori, pluralagoa dena eta bizikidetza sustatzen duena, aktore guztiek partekatzea. Imajinario berri honek, garaien konplexutasun eta erronketara eguneratuta, gaur egun arte hainbat erakundek egindako lan guztia aitortzen eta ohoratzen du. Era berean, eragile berriei gonbita egiten die gure gizartean euskararen erabilera ulertzeko, hautemateko eta praktikatzeko modu berri eguneratuago, eraikitzaileago eta integratzaileago honetan bat egin dezaten; orain eta etorkizunean.

5.2.- Baldintzen arteko loturak eta eraginak

Baldintza hauek, modu batera edo bestera, interkonektatuta daude, dinamikoa den elkarrekintza baten bidez (ikuspegi sistemikoa). Baldintza hauek, eta hauen arteko loturak, suposizio batzuetan oinarrituta daude. Hau da, azpiko logika bat dago zeinek suposizio eta ebidentzia batzuk erabiltzen dituen, baldintza horien arteko loturei eta eraginei zentzu bat emanez, eta narratiba bat osatuz dutena. Azaleratu ditzagun baldintzen arteko azpi-suposizio nagusi horiek:

BALDINTZAK		BALDINTZEN ARTEKO LOTURAK ETA ERAGINAK		
	Akordio sozio-politiko-instituzional berri bat: erantzukizun sozial, instituzional eta politiko berrituekin, garai berri baterako (lege eta araudia eguneratu eta zeharkako hizkuntza politikak inplementatu)	Hizkuntzen minak sendatutako harreman eta sare sendoak eragile eta mugimendu askotarikoen artean	Euskalduntze sistema unibertsala, arautua eta komunitarioa (adin tarte guztietarako): kalitatezko pedagogia berrituarekin, doakoa, malgua, auzi soziolinguistikoaren eta euskal kulturaren transmisioa egingo duena	Identitate eta imaginario euskaldun kolektibo berritu bat: anitza, inklusiboa, ilusionagarria, erakargarria eta onartua, narratiba propioa duena
Akordio sozio-politiko-instituzional berri bat: erantzukizun sozial, instituzional eta politiko berrituekin, garai berri baterako (lege eta araudia eguneratu eta zeharkako hizkuntza politikak inplementatu)	Euskararen erabileran jauzi bat emateko ezinbestekoa da eragile nagusien arteko akordio sozial eta instituzional berritu bat lortzea	Euskararen erabilerari buruzko akordio nazional bat sortzeko prozesu kolektiboak dinamika berritzaile bat sortuko du, aliantza eta ekarpen berriak garatzeko gai izango dena, eta gobernantza partekatu bat ahalbidetuko duena	Akordio nazionalaren agendan euskalduntze prozesu unibertsala sartzeak sistema berria ezartzeko beharrezkoak diren baliabideak bermatuko ditu	Euskararen erabilerari buruzko adostasun nazional batek iruditeri berri bat eta hizkuntza politika koherentea indartzea erraztuko du eremu guztietan: hezkuntza, lan mundua, kultura, administrazio publikoa, etab.
Hizkuntzen minak sendatutako harreman eta sare sendoak eragile eta mugimendu askotarikoen artean	Askotariko herritar eta kolektiboen arteko harremanak sustatzeak, edo kaltetutako harremanak sendatzeak, lidergo partekatuan oinarritutako akordioak lortzea errazagoa den testuingurua sortuko du.	Herri mugimendu euskaltzale sendo bat lortzeko hizkuntzen minak sendatu behar dira. Horrek lagunduko bait du ohiko eragileen arteko harremanak sendatzen eta berritzten, eta baita ereez ohiko eragileekin harreman eta aliantza berriak lantzen	Euskararekiko harreman eta estereotipo negatiboak desmuntatzen diren heinean, errazagoa izango da euskalduntze prozesura jende gehiago erakartzea	Kalte zaharrak eta gaizki-ulertuak/mitoak gainditzeak euskararen erabilerari buruzko imaginario berri bat sendotzen lagunduko du; positiboagoa eta erakargarriagoa aktore ez tradizionalentzat

Euskalduntze sistema unibertsala, arautua eta komunitarioa (adin tarte guztietarako): kalitatezko pedagogia berrituarekin, doakoa, malgua, auzi soziolinguistikoaren eta euskal kulturaren transmisioa egingo duena	Hizkuntza-eskubideen eta aniztasunaren aitortzan eta defentsan oinarritutako euskalduntze-sistemak gizarte-akordio sendoagoalortzen lagunduko du, bere bultzadari eta beharrari dagokienez	Euskalduntze-prozesuan komunitate-osagaia indartzeak egungo gizarte-harremanak birmoldatzen edota hobetzen lagunduko du, eta horrek eragina izango du ez-ohiko aliantzen eta sareen eraikuntzan.	Euskararen ezagutza eta erabileran jauzi bat emateko euskalduntze prozesuak doakoa, hobetua, integrala eta erakargarria behar du	Euskalduntze sistema berritzaile eta eguneratu batek euskararen erabilerari buruzko imaginario positibo eta erakargarria gizartean txertatzen lagunduko du
Identitate eta imaginario euskaldun kolektibo berritu bat: anitza, inklusiboa, ilusionagarria, erakargarria eta onartua, narratiba propioa duena	Euskal nortasunaren eta imaginarioaren birdefinizio integratzaile batek euskararen erabilerari buruzko akordio nazionalak sortzea erraztu egingo du, alderdikeri eta ideologietatik haratago	Imaginario integratzaile batek, euskal gizarteko hizkuntza-aniztasuna balioan jarri, gizarte-bizikidetzak hobetu eta eragile berri eta tradizionalarekin aliantzak sortuko ditu, hizkuntza-zauriak osatzen lagunduz.	Euskaldun identitate eta imaginario kolektibo berritu batek euskalduntze prozesua hauspotuko du, eduki eta pedagogia berriak eta erakargarriagoak ekoizten lagunduz.	Euskaldun identitate eta imaginario berritu batek jende gehiago erakarriko luke euskarara eta askotariko sareak eta adostasunak ahalbidetuko luke

6.- ERAGILEEN EKARPENAK

Nork egin behar du zer?

6.1.- Ekarpen mapa

Behin oinarritzko baldintzak zehaztu eta aztertuta, beharrezkoa da identifikatzea zein diren baldintza horiek denboran eta lurraldean sendotzeko eta mantentzeko beharrezkoak diren ekarpenak. Jarraian, eragile ezberdinek egin behar dituzten ekarpenen inguruko lehen hurbilketa aurkezten da.

BALDINTZA	EKARPENAK	ERAGILEAK ETA ARTIKULAZIOAK
Akordio sozio-politiko berri bat:	Erakunde publikoen erantzukizuna Ipar Euskal Herrian eta Nafarroan ofizialtasuna bultzatu eta bermatu	Erakunde publikoak

BALDINTZA	EKARPENAK	ERAGILEAK ETA ARTIKULAZIOAK
erantzukizun sozial, instituzional eta politiko berrituekin, garai berri baterako (lege eta araudia eguneratu eta zeharkako hizkuntza politikak inplementatu)	Agintariek/autoritateek erantzukizun linguistikoa izatea eta legeak betearaztea (Espainia, Frantzia, Europa) Paisaia linguistikoa euskalduntzea Frantzia Frantziak sinatzea hizkuntza gutxituen aldeko gutuna Azterketa (BAXOA) euskaraz izatea Nafarroa Nafarroan adostasun soziala sustatu Lan mundua Baliabideak bermatu eta bete beharrak eman lan mundu osoari Gobernantza partekatua Lankidetzak hibridoak landu: publiko-pribatua, publiko-soziala, publikoak-publikoak (gobernuak, aldundiak, udalak, etab) EH osoan, lurraldekotasunaren berezitasunak kontuan izanda	<i>Eusko Jaurlaritza, Nafarroako Gobernua, Elkargoa/EEP, Aldundiak, Udalak, Espainiar Gobernua, Frantziar Gobernua, Europa, UNESCO (NBE)</i> Eragileen hibridotasunera eramango gaituzten gobernantza ereduak sustatu Euskararen biziberritzerako politikak babestu eta blindatu ☐ nazioarteko erakundeek lankidetzak landu arlo hau blindatzeko Lobby lana nazioartean (Europa / NBE) Berrikuntza sozialerako eragileak Dinamizazioa eta tresnak garatzea Nazioarteko erakundeak Hizkuntza gutxituen markoa, UNESCO, EB, behatokiak
Hizkuntzen minak sendatutako harreman eta sare sendoak eragile eta mugimendu askotarikoen artean.	Erakunde publikoen erantzukizuna Espainia eta Frantziaren aitortza eta erreparazioa Hezkuntza sisteman hizkuntzen minen lanketa abiatu (generoarekin egiten den bezala) Nazioarteko erakundeek babesmena eta laguntza (UNESCO/EB/akademia) hizkuntz eskubideen markoan oinarrituta Adosmenak, arauak eta politika berriak abian jarri, eta daudenak bete eta betearazi	Euskaletza Hizkuntzen minen inguruan bestelako ikuspegiak kontuan hartzen dituzten elkarrizketak sortu edo sortzen lagundu (CCOO, euskara guztiontzat, etab.). Lidergoa izan auzi honetan. Hizkuntzen minak hezkuntza sistema formalean txertatzeko lobby lana egin Hizkuntzen instrumentalizazioa salatu eta euskara ideologietatik alde batera mantendu

BALDINTZA	EKARPENAK	ERAGILEAK ETA ARTIKULAZIOAK
	Zaintza eta sendaketarako guneak Hizkuntzen instrumentalizazioa eta ideologizazioa salatu Euskalduntzen ari diren hiztunen eta ondo mintzatzen direnen arteko sareak sustatu mintzapraktikarako Minak (norbanakoa eta kolektiboa) identifikatzeko eta erreparatzeko guneak sortu (partekatze guneak, erakundetuak) Zaintza guneak sortu (euskaldun berri zaintza sistema bat jarrera interpersonalak eta sozialak erregulatzeko eta hobetzeko) Askotariko sareak (ez) ohiko sareak eraiki fronte berriak zabaltzeko sektoreka, lidergo partekatuen bitartez Sindikatuak	Erakunde publikoak Harrera prozesuak bermatu (etorkinekin) Osakidetzako osasun mentalaren eremuan hizkuntza minen gaia landu Hizkuntzen minak hezkuntza sistema formalean txertatu Herri mugimenduak <u>Feminismoa</u>: antolakuntza ereduak, emakume taldeak, herri/auzoak <u>Ekologismoa</u>: talde antolakuntza eta mugimenduak, etxebizitza, des-hazkundera <u>Antiarrazakeria</u>: Harrera sareak, koordinazio antiarrazista, eragileen aktibazioa <u>Etorkin sareak eta elkarteak</u>: harrera prozesua, hizkuntzen minak landu (identifikatu eta ikasi) <u>Sozio-ekonomia</u>: sindikatuak (lobby lana euskararen kontrako helegiteak ez jartzeko edo lan munduan euskararen eskubideak bermatzeko), etxebizitza, pobrezien aurkako lanildoak <u>Gazteak</u>: autogestioa, gaztediaren aktibazioa eta kontzientzia hartzea. Erakunde nazionalak, gaztetxeak, asanbladak, aisialdi elkarteak, udalekuak, etab. <u>Bakegintza</u>: Adostasunak prozesuetan (asko ikasteko), hizkuntza minak hortik bideratu daitezke?, euskararen egoera gatazka gisa hartzea, memoriaren inguruan egindako lanketa eta metodoak <u>Kirola</u>: bizikidetzarako oinarritzko balioak. Fundazioak, herrietako elkarteak eta taldeak <u>Presoen eskubideen aldeko eragileak</u>: justizia, aitortza, erreparazioa Kultur eragileak Hizkuntzen minak lantzen dituzten ekintza kulturalak: abestiak, festibalak, arte plastikoa, performanceak, antzerkia, etab

BALDINTZA	EKARPENAK	ERAGILEAK ETA ARTIKULAZIOAK
		Prozesu erakundetu baten baitan hizkuntzan minen lanketara gonbidatu. Prozesuko parteak lanketaren transmisore. Adibidez: ikastetxeetan bertsogintza + literatura lantzen dira. Zergatik ez euskaltegietan? Berrikuntza sozialerako eragileak Dinamizazioa eta tresnak garatzea Eliza + erlijioa + kulturak Hizkuntzen minak eta euskalduntzea kudeatzeko
Euskalduntze sistema unibertsala, arautua eta komunitarioa (adin tarte guztietarako): kalitatezko pedagogia berriarekin, doakoa, malgua, auzi soziolinguistikoar en eta euskal kulturaren transmisioa egingo duena.	Eleaniztasuna euskalduntze prozesuan Euskara ikasteko baliabideak sortu modu autonomoan (gaztelaniatik edo frantsesetik ez igarotzeko, orain duten zentralitatea galdu dezaten eta beste hizkuntzei bere aitortza eta erabilera emateko) Esparru ez-formala Hezkuntza ez-formalean/aisialdian euskalduntzea bermatzea Esparru formala Pedagogia berri bat bultzatu hezkuntza sisteman, aurreratuagoa eta etorkizunera begira dagoena Lan mundua Modu sektorialean euskara ikasteko aukera bermatu (ofizioari atxikita) Unibertsaltasuna Euskara ikasteko aukera unibertsala izatea (ez soilik funtzionarioak)	Euskalgintza Euskalduntze sistema bultzatu eta hobekuntzarako ekarpenak egin Helduen alfabetatzea “Bezero potentzialen” ekarpenak eta beharrak bideratu Teknologia berriak bultzatu eta kanpoko kontuan izan Eremu ez formalean lobby lana egin Aisialdirako eskaintzak sortu Erakunde publikoak Euskalduntze sistema berria abiatu (diagnostiko partekatu baten eskutik) Eliza + erlijioa + kulturak Hizkuntzen minak eta euskalduntzea kudeatzeko
	Eleaniztasuna	Euskalgintza Diskurtsoa garatu, imaginario berria sortu

BALDINTZA	EKARPENAK	ERAGILEAK ETA ARTIKULAZIOAK
Identitate eta imaginario euskaldun kolektibo berritu bat: anitza, inklusiboa, askotarikoa, ilusionagarria, erakargarria eta onartua, narratiba propioa duena	Euskararen barruko aniztasunak onartzeko espazioak (euskalkien rangoak, tentsioak, etab) Gizarte eleaniztasuna balioan jarri (identitate berriak eta zaharrak bere bideak egiteko) Gizarte pedagogia Imaginario plural bat eraikitze orduan oinarritzko balio batzuk adostu Atxikimendu kulturala bermatzeko baliabideak eta bideak bermatu. Euskal kultura kontsumitu eta sustatu Gizarte erreferenteei euskarekiko erantzukizuna eskatu Pedagogia soziala (formakuntza, kanpainak, etab) euskarari buruzko mitoak eta aurreiritziak deseraikitze Elkarlana eta aliantzak Intersektionalitateak kontuan izan (mugimendu anti-arrazista, feminismoa, bakegintza, etab.) saretzean eta fronte berriak zabaltzeko momentuan Hedabideak Hedabideak, ohikoak eta sare sozialak, (erderazkoak ere bai) erantzukizunez jokatu eta (auto)erregularizazioa sustatu (erakunde publiko edo publiko-pribatu baten bitartez) Dauden euskarazko hedabideak sustatu eta finantziatu Internet eta adimen artifiziala euskararen erabileraren zerbitzura jarri	Erakunde publikoak Hedabideen praktika onen institutu bat sortzea Ikus-entzunezko + entretenimendurako industrian inbertitu Herri mugimenduak <u>Jai batzordeak:</u> euskararekiko erakargarritasuna landu eta sustatu, proposamen kulturalak euskaratik + gazte erdaldunak buruan, barne komunikazioa euskaraz sustatu Kultur eragileak Herri mailako kultur dinamika herrikoi sortzaileak (aniztasuna barnebilduta) Kultur ekoizpenak (fikzioa...) Euskararen aniztasuna ospatzeko balio duten kultur adierazpenak Erdarazko adierazpenei lekua egin, euskarazkoak ardatz izanda <u>Kirol elkarteak:</u> imaginario kolektiboa garatzeko esperientzietatik ikasi eta zabaldu, eta berriak sortu Komunikabideak Euskararen erabileran motibatuko eta bereziki iruditegi kolektibo anitza transmititzeko kanal izan daitezen akordio eta praktikorako gidalerroak (legez arautuak). Prozesuaren digitalizazioa, edukiaren trataera, hizkuntza terminologia, euskarekiko diskurtso baikorrenen zabalpena, auto-erregulazioa Unibertsitateak + ikerketa zentroak Diagnostikoak, ikerketak, dinamizazioa eta gidaritza (Elhuyar, Eusko ikaskuntza, etab)

6.2.- Euskalgintzaren jarrerari buruzko analisi bizkor bat

Bizikidetzan euskalgintzaren inguruan hausnartu genuen, galdera honen inguruan: **zein jarrera edo metatrebetasun (jarrerak, portaerak, sinesmenak, gaitasunak) behar ditu euskalgintzak nahi den aldaketa lortzeko?**

JARRAITU EGITEN	EGITEARI UTZI	EGITEN HASI
Entzutea, gehiago irekitzea	Egituratuegiak izateari	Umorea erabili
Jarrera eraikitzailea izatea	“Zuek” eta “gu” bereizketa erabiltzeari	Lankidetzak landu – probatu ez ditugunak ere
Auzolanean jardutea	Aurreiritziak, beldurrak izateari	Minak konpontzeko beharrak identifikatu eta baliabideak jarri. Eta min horiek elkar-banatzeko guneak sortu
Eleaniztasuna balioan jartzea	Etiketak erabiltzeari (utzi historia puntu bakar batetik kontatzeari)	Komunikazio emozionala
Feminismoaren proposamenak barneratzea	Ostrukarena egiteari	Batzen gaituenari indarra eman
Elkar ezagutzea	Endogamia alde batera utzi	Izendatu dauzkagun arazoak eta adostasun berriak lortzen saiatu jarrera baikorrak lortzeko
Euskara balioan jartzea	Euskararen gaia gure kontu bat bakarrik dela pentsatzeari (oso autozentratua, beste gai batzuek ere gurutzatzen gaituzte)	Tinkotasuna vs. malgutasuna. Noiz bata noiz bestea?
		Apaltasuna
		Sinetsi: lortu dezakegu!
		Fokoa: elkarrekin ze bide egin dezakegu? Zertarako? Batzen gaituenari indarra eman.
		Aitortza eta erreparazioa
		Gatazkak kudeatzeko beste tresna batzuk asmatu eta beste batzuegandik ikasi
		Ahalduntzea indartu
		Imaginario berriak sortu, beste paradigma batzuk txertatu gure narratiban (justizia soziala)

Nola jarraitu eta sakondu gure hausnarketan?

1. **Dokumentu hau irakurri eta iruzkinak egin.** Berrizen izandako elkarriketa aberatsa ahalik eta modurik egokienean laburtzen saiatu gara. Prozesuan aurrera egin ahala bertsio hau aberastu eta egokitzen joango gara.
 - Aurrera begira lantzeko edo sakontzeko ikusten dituzun gaietarako iradokizunak partekatu mesedez.
2. **Kontraste Taldeetan parte hartzea.** Kontraste Taldeek aukera interesgarria eskainiko digute, gurea ez den beste begirada batzuekin osatu eta egokitzeko. Euskaratik urrun daudenen begirada ere, propio bilatuko da kontraste hauetan. Aurreko bileran esan bezala, errazte prozesua komunitarioa da.

- Topaguneko lantaldearekin kontrastea: apirilak 25
- Topaguneko bazkideekin bi kontraste saio (online): apirilak 27, goizez eta arratsaldez.

- Nafarroa: Iruña, maiatzak 2 (17.00-20.00)
- Ipar EH: Baiona, maiatzak 3 (17.00-20.00)
- EAE: Bilbo, maiatzak 4 (9.30-13.00)

3. **Online hitzaldietan parte hartzea.**

ETEn espazioek interes orokorreko gaiak identifikatzen laguntzen dute, ETEren puntu itsuari buruzko argi gehiago izaten lagun diezaguten (adibidez, etorkizuneko gizartea nolakoa izango den edo lan-munduak euskararen erabileran duen rola). ETEko kideek ere izenak iradoki ditzakete, edo bere burua eskaini, talde-hausnarketarako esanguratsuak diren gai berezi bati buruzko hitzaldi bat emateko.

Antolatutako hurrengo **hitzaldien** berri aurrerago emango dugu, hauek data eta hizlariak zehaztu ahala. Feminismo ildoan lantzeko hitzaldia proposamenean txertatzea beharrezkotzat jo da taldean.

4. **Gure azterketa kolektiboa lankideekin eta interesa duten pertsonekin partekatzea.**

ETE-n eraikitzen ari garen begirada hori partekatu dezakegu, gure berehalako errealitateari begiratzeko. Nola balio digu gauzak beste era batera ikusteko? Norekin kontrastatu ditzakegu gure ideiak eta ETE-an sortzen ari direnak? Nola aberastu gure begirada eta gure ezagutza urrun dauden edo ezberdinak diren horiekin? Zer ikaskuntza eta gogoeta ekar ditzakegu ETE-ra?

5. **Hurrengo topaketak.**

Bigarren bizikidetza Loiolan burutuko dugu, maiatzaren 20 eta 21ean.

Prozesuaren **itxiera saioa** uztailaren 1erako dugu lotua, baina Euskal Herria Zuzenean antolatua dago egun berean. Ekainaren 17ra mugitzeko proposamena egin da, baina lantaldea nekatuta nabaritzen zen eta honen inguruan aurrera hitz egitea erabaki da.

Aurrera Batera Jauzi Elkarriketa Taldea!